Թ. Տարի թիւ 5968 — 2/15 Սեպտեմբեր 1905 — Ուրբաթ — 15 Ռէճէպ 1323 — Թ. Տարի թիւ 5968

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պիտի է ուղղի
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԱՆ
ՊՕԼԻՍ, Գալաթիա, Գամանոս փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառաց համար տարեկան	140	գր.
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկրաց համար տարեկան	40	Ֆր.
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 գրուշի փուլը 100 գրուշի հաշուով։
Տեղական թղթատարի նախիջեւանցոց կը վճարուի

Ծանուցմանց համար պիտի է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՋԱՍԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

Գ.

Բերդաբերուշին բարձունքին կը դիտեմ Սելեւկիան եւ Կալիւնտրոսի հովիտը, որ իր մէջ կը նշմարէ Բարլին Կիլիկիան։ Կալիւնտրոս, որ մեծութեան կարգում՝ Սիմանէն եւ Ճիհանէն յետոյ՝ Կիլիկիոյ երրորդ գեղն է. փոխանակ այս երկուքին նման հիւսիսէն դէպ ի հարաւ լինելու, արեւմուտքէն դէպ ի արեւելք դիմերի, եւ երկուքի կը բաժնէ երկար եւ գեղաձեւ գեղջկի հովիտը, որ ծովէն ու լեռներէն կը շրջապատուի։ Ծովերեսն սիւքը եւ լեռներուն քամին չարուսեակ կը դարպասեն այդ հովիտին ամէնէն թաքուն խորշերուն, առանց սրանց ներմուծիչը անառնելի պիտի ըլլար։ Կալիւնտրոսի հանդարտ գնացքը դէպ ի ծով՝ տարուէ տարի քանի մը սահմանմամբ լայնցուներ կը թաղէ իր ծոցը։ 1190 լուսնի 10ին, Ֆրեդերիկ Ա.ի Կալիւնտրոսի մէջ խնդրուելը ծանօթ է։ Գլուք է հասուն դիտել դիմելը. իր քամելքամ գեղ-գակները, որոնք վիճեալ բերու պէս կը դալարուին դարեւոր ծոցը եւ որոնք թաւ ու ծաղկազարդ շամբուտներով կ'եղերուին, Կալիւնտրոս՝ ուրիշ բոլոր գեղերու նման, առանձին ամրոցլուութիւն մը չէ ինքն իր մէջ. չառ մը վանքեր ու գեղակներ, լեռներու գանգաղ ուռիներէն ծնած, կազմն կը միանան իրարու, ձեւացնելու համար իր հակայ գանգուածը։ Այդ Լուերու առոյգին է Կէօք-Տարէն բղխող Կէօք-Սուն, որուն անունով կը կոչուի հիմա Կալիւնտրոս։ Ագ-Տարէ, որ Էմիրեանի (Փերամանիկուպոլիս) քովէն անցնելուն կոչուած է նաեւ Երմենեք-Սուեու, Պալ-Դուսան, Պալ-Տարէ, Երիկ-Տարէ եւ Սարը-Գավագ լեռներու։ Արդէն պէտք է ըսել, թէ Բարլին Կիլիկիոյ այս մասը՝ բազդաւոր ծովային եւ դալարին Կիլիկիոյ՝ ամէնէն լերանցն է եւ ամէնէն լուսաթիւ, պէտք է ըսել նաեւ ամէնէն ճոխաճաւաք։ Անոյշին ընդարձակութեամբ ճոխիներ եղէգի լեռներ ձեւացուցած են դալարուն գիրկը, եւ լուսաթիւ դալարերը արտասովորաբար վիրաված, որ դարերը իրենց գեղացիք եւ նուագէն ա՛յնքան անհերդաշնակօրէն, ծառացած շամբուտներու եղանիներն մէջ։ Մովանի գուգանուագին լեռները իրենց վարեկոր դագաթներով, գեղեցիկ ասուերը մը կը թաղուն հովիտին վրայ, իրենց մայրերներովը, եւ նոր հմայք մը կ'ասելիներն։

Ասուան, արեւմտեան, դիմողի նայուածք մը կը նեռնեն Սելեւկիա քաղաքին եւ չրկայոյին վրայ։ Այսօրուան քաղաքին տեղը չառ հին տաններէ ի վեր գոյութիւն ունէին երկու քաղաքներ Ոլիմ եւ Հիւրիա, դարձ իրարու մրցակից Ադիգանդրի զօրավարներուն Սելեւկոս Նիկանոր, եւ քաղաքը ուելի չենցնելով, բերու հոն բնակեցուց ծովեզերքը չինուած Հալմի քաղաքին բնակիչները, եւ այս միացուած, չենցած ու ընդարձակուած քաղաքը իր անունով Սելեւկիա լոյսընկաց։ Եւ որովհետեւ հին տաններ Սելեւկիա անունով քանի մը քաղաքներ կը գտնուին, այս Սելեւկիան միւսներէն կարենալ դանուելու համար լրացնելու նաեւ Բարուս Սելեւկիա, Սելեւկիա Տրաքեան, կամ պարզ պէս Տրաքեա (Trachea), եւ Սելեւկիա Կալիկէտնեան։ Իրրեւ վաճառական քաղաք, ամբողջատնկի մրցակիցն եղաւ Տարսոնի, իր նաւահանգիստովը։ Եւ քանի մը իմաստասէրներ ասուս ալեւորի քաղաքակրթութեան պատմութեան։

Այդ ատմոսֆերուն մէջ էր որ վերջնոյ Սելեւկիոյ կառավարիչ Վահ. Նէրսէսի փաշա որ սիրահար է հնութեան, դանել ասուքաջ մը լուսնական արձանագրութեամբ եւ զոր կայ։ Թանգարանը դրած է ինքն, որուն արձանագրութիւնը սա ձեւով կրնանք թարգմանել «Մեր լարգելի վեհապետներուն Վալանսի, Վալենտինի, եւ Կրմանի իշխանութեան ժամանակ Բարլիոյ նահանգին մեծ կուսակալը փառապանծ Փլորիանոսի կողմէն այս Թոխուզ Դորատիս քաղաքը որ երբեմն անտրոյ եւ անքնակելի էր, իր խարդաւանութեամբը ներկայ չենքերը իրենց այս վիճակով եւ ի հիմանէ նորէն կառուցանել արուեցաւ։»

Կը մտանենք պահ մը ծովը եւ կիսաւեր փոքրիկ անցնելով կը բարձրանանք դէպ ի ընդարձակ դաշտ բլուրը, որուն դագաթը կը բաժնուայ Սելեւկիայի հին բերդը։ Արտաքին պարսպէն ներս մտնելով ինքզինքիս կը գտնենք մէջ. նորերդին ներսը։ Առաւեան արեւը ալ մէկ ցցուած չէր կրցած թափանցել ասլայ սիւնաշարդ համարներէն ներս. հինգուսրդ երկար կալորիներուն մէջ ազատներեր եւ կարգարանը չէ՝—, սա մեր՝ դանդաղ ջերմերով դանցնելու մէկ երբուղիէն միւսը ու մերթ կը բարձրանք բերդին կիսափլուր պարիսպներէն դամ անոգարա Ամացած սիւնակներու պաշտպանարան վրայ, ծծելու համար առաւեան արեւին կենսակիւթ շաղերը ու դիտելու շրջերներու բարձրացող կամարները, ուրիշ մարդերու կանոնէ՝ ա՛նքան բարձունքներ, մեզի կը զրէն ասնոյ սիրքը նպատակներու մէջ քարտած մեր ճանապարհը զարմացնելու համար։

Կը նայինք դէպի վար։ Դաշտերը, ծովը, ամբողջ հովիտը միանոյն գոյնէ հագած են, կանոնով խառնուած կապոյտ մը, որուն վրայ Թոխանոցիկ, շրջաշրջան մշուշ մը կը սաւառնի։ Այ կողմերիս Տաճա Յարեան կղզեակը, հակայ քառաժայռ մը, ուր մեր ձաղկաղմը, Մարպեռնի հրանոցները, երկար ու բարակ լեզու մը, որուն երբեմն լիսան էլ գանգ տանք Բարլիոյը, (Langue de Bagasse)։ Փարոսը, որ այդ լեզուին ծայրը կը բարձրանայ, կարուած է ուելի խիտ մշուլի մը մէջ. Թաղլով որ արեւը իր ապիկներէն լոյսի բեկերկումներով նշուլդարդ երբու լապկի իր վրայ ձգուած այդ մշուլներուն մէջէն։ Հեռուէն երկու առագաստանաւեր, իրենց կամարը ցցած ու առագաստին պարզած, հեղերքը քարելով կ'երթան, մէն դեղ ի Կիպրոս եւ միւսը դեպ ի Մերսին, գաղթական թալուններու պէս։ Աչքերնս լոգնած է ալ հեռ, ծովակալներու ըմբ չենել առած հրապարերը ծեղելով։ Վար կ'իջնենք բլուրէն եւ կ'երթանք այցելել Թէքիր-Ամպար կոչուած ջրամբարը։ Սարերկայ ոնագին չենք մը, որ դէպի երկաթուղին ոսոք կամար եւ դէպի լայնութիւն հինգ կամարներ ունի լուսնանակի. իւրաքանչիւր կամարի երկարութիւնն է գրեթէ 30 մետրէնգ տարեն, իսկ բարձրութիւնը հայկական գրեթէ, որպէս 60,000 խորանարդ տարեն տարածութիւն մը կ'ունենայ ամբողջ ջրամբարը։ Մէջտեղի կամարները փլած են այսօր։ Ամբարը հարաւարեւելեան մը ունի ամբողջ չենքը, այնպէս որ մարդ ինքզինքը եւ իր ձիերը լաւագոյնս կը դադրի իր հիացումը կարենալ արտայայտելու համար։ Երբեմն ջրամբարին ջուրը մանուսար ազուրանոցով բերուած է, չէ թէ Մերեմիլքէ, ինչպէս գրած են ամենք, այլ Պայգի-Տսքսնէն, եւ ջրամբարէն դէպի Մերեմիլքէ։ Որովհետեւ Մերեմիլքի գիտակէն կարելի չէ ջուր բերել Թէքիր-Ամպար, քանի որ Մերեմիլքի չառ ցած է եւ երբեք Մերեմիլքեն մինչեւ Թէքիր-Ամպար ոգնագրելի հեռք անգամ չկայ։ Այս առթիւ ըսենք թէ Մերեմիլքի մէջ, որ կէս ժամ հեռի է Սելեւկիայէն, կը գտնուին երկու առաջարներ, որոնց միոյն համար կ'ըսուի թէ եղած ըլլայ երբեմն, Սարպանտոնան Ապոլոնի հմայաւորը առանցը, ուր ուխտաւորներ եւ հարցուկներ կը դիմէին։ Երկուքն ալ չինուած են կարնիդական եւ ոգեղաղարդ սիւներով։ Առանցի մէն, որ կարմիր մարմարէ սիւներ ունի, այսօր յունական եկեղեցի մըն է։ Ս. Ասատատածածին անուանով։ Ուր ուխտաւորներ կ'այցելեն տարին քանի մը անգամ։

Վեր կ'ելլենք Թէքիր-Ամպարէն, աշտարակաձեւ սիւնի մը չորրդ բարձրաբարձրութեան մը, եւ կ'այցելենք իր տարբեր գանուած հին գերեզմանները, սենեակներու բաժնուած, մեռելարանի վիճակը, որոնցմէ ոմանց վրայ կը գտնուին յունական արձանագրութիւններ, եւ տեսնենք կ'երթանք այցելել այս պարանքի մը խնամքոր լուսանը որ այսօր կը գտնուի Գրիգոր Դարձրէլեանի տանին մէջ։ Խնամքորը երկու մասի բաժնուած է, երկու մեծ գարերու ձեւով, որոնք՝ հակառակ հեռաքեան, դեռ բան մը չեն կորնցուցած իրենց գոյներու դեղեցկութիւնէն եւ բնականութիւնէն։ Համայնի հեռաւորութեամբ չինուած դէպքին չոլմանիներու մէջ կը ներկայանան մարդերու եւ անասուններու խումբեր, որորդներ, ռաբիներ, վագրեր եւ շուներ, սեղանի սպասներու վրայ դրուած պատուներ, ծովեր ու ձուկեր, որոնք իրենց արուեստաւոր բնականութիւնը կը պարտին դիտողին աչքերը եւ այնպէս կարծել կուտան թէ կենդանաբանական կամ բուսաբանական պարտէզի մը մէջ կը գտնուինք ասուդիս։ Հրաշալի է մանաւանդ այդ խնամքոր դարձին չոլմանիները, որուն չեռ չեռ նոլերներուն վերամանքը աքանչելի արուեստ մը կը մատնէ իր մէջ։ Կը դիտենք ու կը մեկնանք, որ Գրիգոր Դարձրէլեանը չէ կրցած դանուանել այդ անուանդիտ արուեստին արժէքը եւ խնամքորին տեղ տեղ փարան ու վրան ծածկած է տարտամամամ։

Պէտք է խոստովանիլ, տակուն, թէ հակառակ այն բնական գեղեցկութիւններուն, որոնք օժտուած Սելեւկիա, ամբողջ քաղաքը որ փլուած է փլղ տաղուկ քամիներուն, որոնք փղոսներուն հողն ու փոշին կը փչեն ամբողջ քաղաքին երեսին, եւ չեն թողուր որ հանդիստ քուն մը դանէ վայելենք տաներուն կամ պարկերուն վրայ։ Առաւօտ մը երբ արթնցայ, մանդերու մօրուքը ամբողջ ներկուած դեղաս եւ գլուխս ամբողջ փոշիներու մրթերոնոց մը եղած էր։ Զափազոց խոնդաղի ա՛դ վնասակար վրայ եւ այդ խնդրոյն բնաւ չկրնամ կրնամ մոռնալ կենաքիս մէջ։

ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

(Շարունակելի)

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԻՐՈՆԻԿ

ԲԱՄՊԱԿԻ ՏԱՊԵՆԱՊԸ

Մանչեսթրը ամենամեծ ասպնջակը կը նեղուի երեքը ասենէ ի վեր։

Սակայն բամպակի գիները փոփոխութիւն չեն կրեր. Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ կնքուած հաշտութիւնը լաւ ազդեցութիւն մը գործած է բամպակի հրապարակին վրայ։ Թէեւ հոխանոս պիտի ըլլայ ալ՝ մինչեւ կարծիք լայնել այդ մասին։ բայց սա սայլ է թէ բամպակեղէնի ճարտարարուեստը պիտի վերանայ։

Բամպակի հունձքին հեռանկարը այնքան գոհացուցիչ չի թուիր։ Երաշտութիւնը կը շարունակէ Թէքսասի մէջ, եւ այնքան անհրաժեշտ հզոր անձրեւի պահանջ մը ալ ուելի դժնդակ վիճակ մը առաջ կը բերէ սիրեալ ասասիի ասաքին պատճառաւ։ Թէքսասէ հասած լուրեր կ'ըսեն թէ ընդհանուր անձրեւ պիտի տեղայ ասասարէն, առանց հասարելու զանոնք։ Սակայն ինչ որ կը ցանեն՝ ան պիտի քաղեն, եթէ իրաւ է Ամերիկայէ եկած լուրերը՝ բերքին նուազութեան մասին։

Շահադէտներու ա՝ գործութեամբ լատիկանչուած է կացութիւնը։ Հրապարակի գիները ասեն մը հանդարտ երթալէն յետոյ ի՛նչան։ արագութիւն ցոյց կուտան։ Բայց բերքի մասին նոր լուրեր կրնան բարձրացնել գիները։ Հանուարար խոնեմութեամբ շարժելու է բամպակի առեւտրական հրապարակին վրայ։

ՆԱՒԱՍԳԵՆ ԳԷՍ

Նշանաւոր երգչան Ռիլեր, ինչպէս լսուած է, դաշնակի հակառակ էր։ Տանելնքի այդ գործիքը կ'ուզէր վարել, հնութեան մէջ անծանօթ։ Թեսֆիլ Կոթիէ «ամէնէն անհանգիստ եւ ամէնէն ուղղամիտ» կը նկատէր դաշնակահարութիւնը։ Զորաարիչ հեղինակ Ռամ, որոնց մէջ, պատահանէն վար կը նեղէր մարգիտներն մէկ չնիկը, կեղծ հնչեալ համար։

Տանելնքի դարի առաջ, Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովին մէջ ուրիշ մը քաւէարկուեցաւ դաշնակի վրայ, բայց Մենտելսոնի առիւ չեղաւ դժբախտաբար։ Ասանկ օգտակար առաջարկ մը պէտք է գործադրուէր, քանի որ մարդ նեղութիւն կը զգայ ամէն տեսն լսելով երաժշտական խաղեր, դաշնակի վարժութիւններ եւ ծանօթ լանկերգներ, ինչպէս Վիկն. Բուքաղ, Մարգարիտ եր Վիսլեր կամ Ֆիլֆ-ուլոֆ։ Կ. Պոլսոյ մէջ ալ շատ տարածուած է դաշնակը։ Այսօր ամենէն գործածական նուագարանը եղած է ան։ Դանդաղի ազգիներն անդամ դաշնակ կ'ուզեն իրենց հոր խրիներն մէջ։

Ճարտարի, չեն ու մարելքաս կիները անդամ որ գաշնակի վրայ գաղափար չունենին ասուն, հիմա ասեղնալարերը իրար կ'ասնցնեն, ինչպէս նաեւ փոքրիկ Սամսոններ կ'երգեն Պրիւնի խաչաձեւնակեն։ Մանկան կիները երաժշտութեան նկատմամբ ունցան ծարտիրեղ սեր մը ունին որ իրենց ասն մէջ ասեասարակ կը գտնուի արմանիում մը, բայց ի աforsknեն, որ ազգային նուագարան մըն է։ Ի ձայն այդ նուագարանին՝ կ'ազգան իրենց մանուկները։ Տեղական վալիկա անուն նուագարանները չեն գտնցներ ալեւոր։

Քանի մը տարի առաջ Թանանարիվի մէջ մեծ հոգեւորի մը արուեցաւ բարձր անձնաւորութեան մը կողմէ։ Սեղանէն վրայ գանուող պանիները, գաւաթները ու չէչերը ամէնքն ալ նուագաւոր էին։ Իր ազանչիւ զրօսանք, ամէնքը մէկտեղ սկսան նուագել ձայներ հանել, եւ ըստ սկսան նուագելու համար ահելի չարաձայնութեամբ մը։

Հիմա ալ Փոնոկրաֆին ու կրամ-Փոնին եկած է կարգը, որոնք Գալիս եւ ամէն երկիր տարածուած են։ Անոնց հանած խլացուցիչ ու խաչաս ողմուկը ղլուցգաւորութիւն կը պատճառէ։ Օ՛հ, այդ նուագարանները մրքան անհանգիստ կ'ելնեն։

Մի՞ այն Գալոյ մէջ չէ որ չատցած են Փոնոկրաֆ՝ երը։ Ահա թէ ի՞նչ կը գրէ Աթէնքի լրագիր մը. «Ամենուրեք կը լսուին այդ առնչանքի գործիքներուն մլաւելը, ոլորտէս անտանելի քան դաշնակները։ Կը խնդրենք որ, փոնոկրաֆիներու նուագումը կարգի կոչուի հոգեւոր դրսի, խեղճ ցաւեցեալներուն համար, որոնք արդէն կը նեղուին տարքէն ալ։ Ուրիշներ ժամերու մէջ եւ որոշ եղ տեղեր պէտք է թոյլատրուի անոնց նուագումը։ Գտանուար տա է որ տանք մ'ի միայն ղլուգրգռութիւն կը պատճառուն, այլ երաժշտական ճաշակը կը խանգարեն, որ մեր մէջ մշակուելու վրայ էր։»

Բուսպարի մը նուագով դարմանումի մէջոց մը գտած է։ Իր կարիքով՝ ֆոնոգրպասը կը բաժնի ղլուխը, հիպնուան կը զօրացնէ մարմինը։ Իսկ գալատրափղին համար Ալիքիա տը Վիսեի ըսած է. «Առաւեան իմ, գալատրափղին ձայնը ամենքան տխուր կուգայ ականջներուն մէջ։»

Գերլենցի շարժէն մը կը յայտնուի թէ չափազանց դաշնակահարութիւնը ղլուխ առաջ կը բերէ, որուն դարմանն է ֆոնոգրպասը, ինչպէս ըսինք վերը։ Տասնիրկու տարեկանէն վեր 1000 մանկամարդ ազղկանց 600ը ղլուխի հիւանդութեանց ենթակայ են։ Ու ասիկա Գերմանիոյ մէջ միայն։

Անգամ մը Բարլին Օպերային նշանաւոր երգչուհիներէն մէկուն ըսին թէ իր դերասանները կը գանգատին առաւելեալ մինչեւ իրենց գեղգեղանքներ ընելուն համար։ Երգչուհին սկսաւ խնդալ քրքջալով, երբ իմացաւ որ իր ակամայ ունկնդիրները չեն կրնար ըմբռնել թէ այնքան դրամ կը վճարէին դիրքը լսելու համար Օպերային մէջ, մինչ իրենք դրամ պիտի տային վրայ, բնաւ չլսելու համար այդ ձայնը։

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ՈՒ ՋԱԲՈՆԻ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Հաւատարիմ հետեւողներ. — Ռուսիոյ եւ Ճապոնի բանակներ. — Անգլիա. — Զբն. — Ցրանսա։

Բարիզ, 11 սեպտ.—Պ. Կապրիել Հանոթօ, Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախկին նախարարը «Անգլեւճապոնական դաշնակցութիւնը եւ հաշտութիւնը» խորագրով հետեւեալը կը գրէ Լը Ժուռնալի մէջ.— «Կարելի էր կարծել թէ հաշտութիւնը ընդհանուր թերացումի մը նշանը պիտի ըլլայ. բայց այնպէս չէ։ Պատերազմի դաշտին վրայ երկու հակառակորդները տակաւին իրար կը նային սեպհական։ Կարծես թէ Ռուսները ու Ճապոնները չեն ուզեր զէնքերը իրենց ձեռքէն թողուլ։ Հարկ է թէ հաշտութիւնը դիւրութեամբ պիտի չգայոնայ։ Խաղաղութեան եւ իրաւարարութեան կուսակիցները պէտք է նկատողութեան առնեն այս պարագան։ Խաղաղութիւնը նորէն պատերազմ ըսել է։ Ոչ միայն մեծ տերութիւններ փոխ-Թիով առաջ կը տանին սպառազինութեանց քաղաքականութիւնը, այլ նոյն իսկ դիւանագիտութիւնը չատաղոց իր գործը Բորթսմութի մէջ, այլ նոյնն կը սկսի պատասխան լարձակողականի եւ պաշտպանողականի այն զօրաւոր գործիքներ՝ որոնք դաշնակութիւն կը հնչուին։ Անգլիա իր մէջ ու նախատեսող հանգարտ, Անգլիա որ բառերու հետ չի խաղար, նախանձանութիւնը տառնձնեց։ Սերեկուան լայնցուցին հետ, Ճապոնի հետ, այլոցի՝ այն տերութեան հետ՝ որ առաջ դնելով լայնցութիւններով աշխարհի մէջ չեւնեներ արձակելով կ'ուսնանալին։ Մաւլասկաւ կենդանիները խանուած էին այն բոլորի հարին չուրջը, որ ծովային ասի գոցած ասն սեղը կը դարձնուէր։ Զանազան տեսակէ հարիւրաւոր կենդանիներ հոն ունցան։

Արջը կը թափառէր չոլկայլոյ, բնաւ չվնասելով ա՛յ մարդոց եւ ոչ ալ անասունները։ Շատ մտատանջ կը թուէր, բնազդաբար պաշտպանութիւն կը փնտռէր։

Թռչունները, մինչեւ այն տեղն բազմաթիւ, տակաւ սկսան նուազիլ։ Վերջին օրերը, լաւ թռչունները մեծ եղանիներ, տանցմէ որոնք իրենց զօրաւոր թեւերուն միջոցաւ կրնան կարել ամենէն մեծ անջրպետներ, ի մէջ այլոց կարապետը սկսան հեռանալ հեռանալ։ Թռչունոց այդ եղանիները դեպ ի Լիսբոն կը գաղթէին, ուր պիտի հանդիպէին Ալեւելեան թռչունի կղզիները, որոնք ապահով ապաստանարան մը պիտի ընծայէին։ Թռչունները այս մեկնումը դիտուեցաւ սիկին Բոլինա Պերեթիի ու Մէնի կողմէ, որոնք ծովեզերքին վրայ կը թափառէին այդ պահուն։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 165

ՓՔԲԼ ՁԷՋԵՆ

ԴԷՊԻ Մ ՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ. Լ. Ո Ի Ն Ս.

ԿՂԶԻՆ ԿՂԶԵԱԿ ԿԸ ԴԱՌՆԱՑ

Տեղական Հայոցն ուղեկակ էր իր ընկերներուն արամադրութեանց եւ բնական կը գաղէր դանոնք։ Դիտեր թէ իր ընկերները ի՛նչ դժուարութեամբ պիտի նեղուին լուսին մէջ։ բայց կրնային գանուիլ ամենքն ալ ինքնագլուխ մը առնել իրենը։ Այդ ասքուկ ընդարձակ վրայ Վիքթորիա կղզին չպիտի կրնար դիմանալ։ Արդարեւ ծանրակիր նշաններ կ'երեւէին, զոր պէտք էր զանց առնել։

Այդ ասքուկ մէջ էր որ վերջնոյ Սելեւկիոյ կառավարիչ Վահ. Նէրսէսի փաշա որ սիրահար է հնութեան, դանել ասուքաջ մը լուսնական արձանագրութեամբ եւ զոր կայ։ Թանգարանը դրած է ինքն։ որուն արձանագրութիւնը սա ձեւով կրնանք թարգմանել «Մեր լարգելի վեհապետներուն Վալանսի, Վալենտինի, եւ Կրմանի իշխանութեան ժամանակ Բարլիոյ նահանգին մեծ կուսակալը փառապանծ Փլորիանոսի կողմէն այս Թոխուզ Դորատիս քաղաքը որ երբեմն անտրոյ եւ անքնակելի էր, իր խարդաւանութեամբը ներկայ չենքերը իրենց այս վիճակով եւ ի հիմանէ նորէն կառուցանել արուեցաւ։»

Կը մտանենք պահ մը ծովը եւ կիսաւեր փոքրիկ անցնելով կը բարձրանանք դէպ ի ընդարձակ դաշտ բլուրը, որուն դագաթը կը բաժնուայ Սելեւկիայի հին բերդը։ Արտաքին պարսպէն ներս մտնելով ինքզինքիս կը գտնենք մէջ. նորերդին ներսը։ Առաւեան արեւը ալ մէկ ցցուած չէր կրցած թափանցել ասլայ սիւնաշարդ համարներէն ներս. հինգուսրդ երկար կալորիներուն մէջ ազատներեր եւ կարգարանը չէ՝—, սա մեր՝ դանդաղ ջերմերով դանցնելու մէկ երբուղիէն միւսը ու մերթ կը բարձրանք բերդին կիսափլուր պարիսպներէն կամ անոգարա Ամացած սիւնակներու պաշտպանարան վրայ, ծծելու համար առաւեան արեւին կենսակիւթ շաղերը ու դիտելու շրջերներու բարձրացող կամարները, ուրիշ մարդերու կանոնէ՝ ա՛նքան բարձունքներ, մեզի կը զրէն ասնոյ սիրքը նպատակներու մէջ քարտած մեր ճանապարհը զարմացնելու համար։

Կը նայինք դէպի վար։ Դաշտերը, ծովը, ամբողջ հովիտը միանոյն գոյնէ հագած են, կանոնով խառնուած կապոյտ մը, որուն վրայ Թոխանոցիկ, շրջաշրջան մշուշ մը կը սաւառնի։ Այ կողմերիս Տաճա Յարեան կղզեակը, հակայ քառաժայռ մը, ուր մեր ձաղկաղմը, Մարպեռնի հրանոցները, երկար ու բարակ լեզու մը, որուն երբեմն լիսան էլ գանգ տանք Բարլիոյը, (Langue de Bagasse)։ Փարոսը, որ այդ լեզուին ծայրը կը բարձրանայ, կարուած է ուելի խիտ մշուշի մը մէջ. Թաղլով որ արեւը իր ապիկներէն լոյսի բեկերկումներով դանցնելով երբեմն լապկի իր վրայ ձգուած այդ մշուշներուն մէջէն։ Հեռուէն երկու առագաստանաւեր, իրենց կամարը ցցած ու առագաստին պարզած, հեղերքը քարելով կ'երթան, մէն դեղ ի Կիպրոս եւ միւսը դեպ ի Մերսին, գաղթական թալուններու պէս։ Աչքերնս լոգնած է ալ հեռ, ծովակալներու ըմբ չենել առած հրապարերը ծեղելով։ Վար կ'իջնենք բլուրէն եւ կ'երթանք այցելել Թէքիր-Ամպար կոչուած ջրամբարը։ Սարերկայ ոնագին չենք մը, որ դէպի երկաթուղին ոսոք կամար եւ դէպի լայնութիւն հինգ կամարներ ունի լուսնանակի. իւրաքանչիւր կամարի երկարութիւնն է գրեթէ 30 մետրէնգ տարեն, իսկ բարձրութիւնը հայկական գրեթէ, որպէս 60,000 խորանարդ տարեն տարածութիւն մը կ'ունենայ ամբողջ ջրամբարը։ Մէջտեղի կամարները փլած են այսօր։ Ամբարը հարաւարեւելեան մը ունի ամբողջ չենքը, այնպէս որ մարդ ինքզինքը եւ իր ձիերը լաւագոյնս կը գտնուի իր հիացումը կարենալ արտայայտելու համար։ Երբեմն ջրամբարին ջուրը մանուսար ազուրանոցով բերուած է, չէ թէ Մերեմիլքէ, ինչպէս գրած են ամենք, այլ Պայգի-Տսքսնէն, եւ ջրամբարէն դէպի Մերեմիլքէ։ Որովհետեւ Մերեմիլքի գիտակէն կարելի չէ ջուր բերել Թէքիր-Ամպար, քանի որ Մերեմիլքի չառ ցած է եւ երբեք Մերեմիլքեն մինչեւ Թէքիր-Ամպար ոգնագրելի հեռք անգամ չկայ։ Այս առթիւ ըսենք թէ Մերեմիլքի մէջ, որ կէս ժամ հեռի է Սելեւկիայէն, կը գտնուին երկու առաջարներ, որոնց միոյն համար կ'ըսուի թէ եղած ըլլայ երբեմն, Սարպանտոնան Ապոլոնի հմայաւորը առանցը, ուր ուխտաւորներ եւ հարցուկներ կը դիմէին։ Երկուքն ալ չինուած են կարնիդական եւ ոգեղաղարդ սիւներով։ Առանցի մէն, որ կարմիր մարմարէ սիւներ ունի, այսօր յունական եկեղեցի մըն է։ Ս. Ասատատածածին անուանով։ Ուր ուխտաւորներ կ'այցելեն տարին քանի մը անգամ։

Վեր կ'ելլենք Թէքիր-Ամպարէն, աշտարակաձեւ սիւնի մը չորրդ բարձրաբարձրութեան մը, եւ կ'այցելենք իր տարբեր գանուած հին գերեզմանները, սենեակներու բաժնուած, մեռելարանի վիճակը, որոնցմէ ոմանց վրայ կը գտնուին յունական արձանագրութիւններ, եւ տեսնենք կ'երթանք այցելել այս պարանքի մը խնամքոր լուսանը որ այսօր կը գտնուի Գրիգոր Դարձրէլեանի տանին մէջ։ Խնամքորը երկու մասի բաժնուած է, երկու մեծ գարերու ձեւով, որոնք՝ հակառակ հեռաքեան, դեռ բան մը չեն կորնցուցած իրենց գոյներու դեղեցկութիւնէն եւ բնականութիւնէն։ Համայնի հեռաւորութեամբ չինուած դէպքին չոլմանիներու մէջ կը ներկայանան մարդերու եւ անասուններու խումբեր, որորդներ, ռաբիներ, վագրեր եւ շուներ, սեղանի սպասներու վրայ դրուած պատուներ, ծովեր ու ձուկեր, որոնք իրենց արուեստաւոր բնականութիւնը կը պարտին դիտողին աչքերը եւ այնպէս կարծել կուտան թէ կենդանաբանական կամ բուսաբանական պարտէզի մը մէջ կը գտնուինք ասուդիս։ Հրաշալի է մանաւանդ այդ խնամքոր դարձին չոլմանիները, որուն չեռ չեռ նոլերներուն վերամանքը աքանչելի արուեստ մը կը մատնէ իր մէջ։ Կը դիտենք ու կը մեկնանք, որ Գրիգոր Դարձրէլեանը չէ կրցած գնահատել այդ անուանդիտ արուեստին արժէքը եւ խնամքորին տեղ տեղ փարան ու վրան ծածկած է տարտամամամ։

Պէտք է խոստովանիլ, տակուն, թէ հակառակ այն բնական գեղեցկութիւններուն, որոնք օժտուած Սելեւկիա, ամբողջ քաղաքը որ փլուած է փլղ տաղուկ քամիներուն, որոնք փղոսներուն հողն ու փոշին կը փչեն ամբողջ քաղաքին երեսին, եւ չեն թողուր որ հանդիստ քուն մը դանէ վայելենք տաներուն կամ պարկերուն վրայ։ Առաւօտ մը երբ արթնցայ, մանդերու մօրուքը ամբողջ ներկուած դեղաս եւ գլուխս ամբողջ փոշիներու մրթերոնոց մը եղած էր։ Զափազոց խոնդաղի ա՛դ վնասակար վրայ եւ այդ խնդրոյն բնաւ չկրնամ կրնամ մոռնալ կենաքիս մէջ։

Բամպակի հունձքին հեռանկարը այնքան գոհացուցիչ չի թուիր։ Երաշտութիւնը կը շարունակէ Թէքսասի մէջ, եւ այնքան անհրաժեշտ հզոր անձրեւի պահանջ մը ալ ուելի դժնդակ վիճակ մը առաջ կը բերէ սիրեալ ասասիի ասաքին պատճառաւ։ Թէքսասէ հասած լուրեր կ'ըսեն թէ ընդհանուր անձրեւ պիտի տեղայ ասասարէն, առանց հասարելու զանոնք։ Սակայն ինչ որ կը ցանեն՝ ան պիտի քաղեն, եթէ իրաւ է Ամերիկայէ եկած լուրերը՝ բերքին նուազութեան մասին։

Շահադէտներու ա՝ գործութեամբ լատիկանչուած է կացութիւնը։ Հրապարակի գիները ասեն մը հանդարտ երթալէն յետոյ ի՛նչան։ արագութիւն ցոյց կուտան։ Բայց բերքի մասին նոր լուրեր կրնան բարձրացնել գիները։ Հանուարար խոնեմութեամբ շարժելու է բամպակի առեւտրական հրապարակին վրայ։

ՆԱՒԱՍԳԵՆ ԳԷՍ

Նշանաւոր երգչան Ռիլեր, ինչպէս լսուած է, դաշնակի հակառակ էր։ Տանելնքի այդ գործիքը կ'ուզէր վարել, հնութեան մէջ անծանօթ։ Թեսֆիլ Կոթիէ «ամէնէն անհանգիստ եւ ամէնէն ուղղամիտ» կը նկատէր դաշնակահարութիւնը։ Զորաարիչ հեղինակ Ռամ, որոնց մէջ, պատահանէն վար կը նեղէր մարգիտներն մէկ չնիկը, կեղծ հնչեալ համար։

Տանելնքի դարի առաջ, Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովին մէջ ուրիշ մը քաւէարկուեցաւ դաշնակի վրայ, բայց Մենտելսոնի առիւ չեղաւ դժբախտաբար։ Ասանկ օգտակար առաջարկ մը պէտք է գործադրուէր, քանի որ մարդ նեղութիւն կը զգայ ամէն տեսն լսելով երաժշտական խաղեր, դաշնակի վարժութիւններ եւ ծանօթ լանկերգներ, ինչպէս Վիկն. Բուքաղ, Մարգարիտ եր Վիսլեր կամ Ֆիլֆ-ուլոֆ։ Կ. Պոլսոյ մէջ ալ շատ տարածուած է դաշնակը։ Այսօր ամենէն գործածական նուագարանը եղած է ան։ Դանդաղի ազգիներն անդամ դաշնակ կ'ուզեն իրենց հոր խրիներն մէջ։

Ճարտարի, չեն ու մարելքաս կիները անդամ որ գաշնակի վրայ գաղափար չունենին ասուն, հիմա ասեղնալարերը իրար կ'ասնցնե

[illegible] Գ. Գ. Գ.

եւ հանրօգուտ չինութեանց նախաբարեւ-թեան դիմելով արտանբեան թնդրած է Բալկանի եւ Այնպրազի վանքերուն հաստատոյնքերուն միջեւ չգենուելին երթեւեկութիւն մը հաստատելու համար։ Այդ մասին կատարուած գործակալութիւնները աւարտելու վրայ են, որով կը լուսաբանի թէ այդ երթեւեկութիւնները մարին սկսին։ Երկու փաքր չգենուեր պիտի ունենան։ Այնպրազի թերեզիին զանազան հաստատոյնքերուն մէջ այդ չգենուելուն համար գործակալութիւններ պիտի հաստատուին։

ԻՏԱԼԻՈՅ լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Հասի օմ. դեսպանատան գործակատար Յովհաննէս էֆ. Գալանեան, կայ. կառավարութեան անունով, Իտալիոյ նախարարապետին ցաւակցութիւն յայտներ է Իտալիոյ երկրաշարժին համար։

ԱԻԱՁԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Իմացուելով որ Բէոէնտրիլի Բալիքոյ գիւղը ուռաղներ երթալով այր ու կին չորս հոգի լեռը ասած են, տեղական կառավարութիւնը իսկոյն հարկ եղած միջոցները ձեռնարկելով, այդ չորս հոգին ողջ ազատուեր եւ իրենց ուսները վերադարձեր են։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆԻ վերանոչութիւնը պիտի գտնէ Զէյթուն-Գրանի գործարանին մօտ գտնուած խաղաքարանը որ Գ. Լէոնիան Զարիֆի տեղականութիւնն է։ Շէնքին եւ գեղեցիկ արժէքը ստանալու համար յանձնաժողով մը կազմուած է։ Գեղեցիկ արտաքինութիւն է ստանալիք հազար քառակուսի կանգուն։ Այդ խաղաքարանին մասնակցիլ ուզող օսմ. երիտասարդներու ըմբիշները։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանութիւն, ուզի գի չերը, երեկոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ դեսպանները եւ ուրիշներ։

ԻՕՆԵԳՈՒԼԻՒ գաւառակին ասանոնդի տարեքը անցեալ տարին երկու հարիւր հազար դրուշ ունէր գանձարով մը վարձելութեան տարուեցաւ։

ՆՈՐ ՄՐԱՊԻՒ.—Զանազանութիւն մը արտաքինութիւն ուզած է ճեմիչներ չունենալու Կ. Պոլսոյ ալեւոր կողմերը, հետեւեալ պայմաններով.— 1. Պայմանաժամը 30 տարի պիտի ըլլայ, եւ երբ այս ժամանակամիջոցը աւարտի՝ բոլոր կառուցուած շէնքերը Բաղաքապետութեան պիտի պատկանին։ 2. Մենաշնորհի տերը ճեմիչ մանելու տարեք մը պիտի առնէ, որ սա եւ լուսաւոր չպիտի կրէ։ 3. Իրեն բաստարուած պիտի ըլլան Թիւնելի ու Թաքսիմ հրապարակներուն վրայ և ամէն դեսպատանոն եաեւի կողմը գտնուող միջանցները, որոնք չենուած են Բաղաքական Զ. չրշանակին կողմէ։ 4. Մենաշնորհի տերը լանձն կ'առնէ ճեմիչներ չինել նաեւ հեռեւեալ տեղերուն մէջ.—Բէյօղլի եւ Դոլմաբիչի մէջ՝ Բանկալթի գիւղական վարժարանին դիմացը, Նշան-Թաշի աղբիւրին դիմացը։ Պոլսոյ կողմը՝ Եէնի Եօխիւի մէջ։ Ուսկիւտարի կամարիլին հրապարակը, Օսմ. Պանքային մասնաճիւղին քովը, Պաղլէ-Գափու եւ Սիրքէճիի մէջեր, Այա-Սոֆիայի, Սուլթան-Պայազիտի եւ Տի. Եքլեր-Արաբի հրապարակները, եւ Բաղաքապետութեան հրապարակը։ Վասիւրի կողմը՝ Դոլմաբահչի նաւամատոյցին մօտ, Առնաւուտքէօյի մէջ, եւ վերջապէս Գալաթէօյի եւ Կղզիներու մէջ։ Բոլոր այս շէնքերը պիտի չենուին Բաղաքապետութեան կ.-ղէ ցոյց տրուելիք տեղերը, եւ անոր պահպանութեամբ։

ՆԵՏԻԳՈՒԼԻՒ Ցանոց հիւանդանոցին մէջ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, մանկաբարձութեան լաստակ մը հոստատուած է։ Տօքթ. Լիմբրոքի այդ ճիւղին նկատմամբ ընդարձակ տեղեկագիր մը պատրաստած է, ցուցնելով որ մարերը ու աղքատները քննուելով եւ դարմանուելով հանդերձ, դեղերը ձրիաբար պիտի տրուին։ Մանկաբերութեան առնն ծնընդարեր կիները ամէն վատնդէ ազատուելու մասին հարկ եղած միջոցները եւ մանկատուութեան եղանակն ալ պիտի ուսուցուին։

ՀՌՈՄԻ Օսմ. դեսպան Բէյլիա պէյ որ արձակուրդով Կ. Պոլիս կը գտնուի, երէկ Բ. Դուռը երթալով սեռակցեցաւ Մեծ-Եպիսկոպոսին հետ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԿԱՑԻՐԻՆ կողմէ Անգլիա լանձնարարուած չգենուելիքին 53 թիւը, անցեալ երեքշաբթի, ծովը իջնելու է եւ քիչ ատենէն Պոլսոյ Նաւահանգիստը կը ժամանէ։

ԷՏԻՐՆԷԻ ՀՐԴԵՀԸ.— Օսմ. ազգային վագրական Ընկերութիւնը ստացեալ չորս թաւ սկսաւ վճարել փոխարժեքը Լիոր Նէլ մէջ տրած այն չենքերուն զոյս ինքն ազգանուագրած է։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Կրիբարիս տյեղուութիւն ուաւ Իտալիան դեսպան Իմբէրիալի մարքիզին։

Բ. ՀՈՐԱԲԱՆԱԿԻՆ թեղանոթանգ. Ներսու զորաբաժնին հրամանատար Ֆէրիդ Սեզայի փաշա հանդասեան կոչուեցաւ հինգ հազար դրուշ ամսաթոշակով։

ԱՐՏԱՑԻ նախորդ կառավարիչ Իպրահիմ Հաշիմ պէյ, երեկ, Կ. Պոլիս ժամանեց։

ՏԵՏԵԱՂԱՁԻ նաւահանգիստը, երեքշաբթի գիշեր երկրաշարժ եղաւ ի վեր, ուսուցիչներ տեսակցեալ հանգիստ ուսուցչի մեծ կարեւորութիւն մը կը տանայ եւ արտաքուստիները ու ներքուստիները կ'ուսուցանեն։ Սակայն նաւանգիստը նեղ կու դայ ուսուցիչներուն չգենուելուն, որոնք կը տարուին բոլորը կ'ելլ։ այդ կերպով ապրանքներ ու չ կը փոխադրուին, որով ուսուցիչներուն գործունութիւնները կը լայնցնին։ Կայ. կառավարութիւնը նկատելութեան առնելով վերոգրեալ պարագաները, որոնց արեւելեան երկրամասերու, նոյն նաւահանգիստը։

ՀԵՆԵԼԱՆԻԻ հարաւային մասնագետ Վէյսէլ էֆ. անցեալ օր Բերլին հեռնելանելով ճամբայ ելաւ եւ քառնելվեց վայրկեանէն Սարքեար հասաւ։ Մինչեւ հիմա հեռեւանիով տիզեան ոչ ազատ ուղեւորութիւն չէ կատարուած։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ. — Երէկ իրիկուան, ժամ 11 ու կէսին, հրդեհ ծագեցաւ Եէնի Գուլէ, Միլլաթար ճամբէի, Բիւրքի Պալը Հանի հիւսելին Ագա Թաղէն։ Կրակը սկսաւ Վասիլ անուն մարդու մը սեպհական ատենէն։ Այդ թաղին մէջ տունները մեծ մասամբ փայտէն էին, խիտ ու խիտ ու խարխուլ։ Նաեւ բաւական ջուր ալ չկար, որով հրդեհը չուսաւ տարածուեցաւ եւ, հակառակ եղած ջանքերուն, չորս թիւր բռնեցաւ։ Մինչ՝ Եէնի Գուլէի Թրամուէյի ճամբուն դէմ ի երկաթուղին լրատուցաւ եւ մինչեւ ալ թրամուէյի ճամբուն դիմացի կողմերը։ Հրդեհը չորսուկէս ժամ տեւեալով, լիուսնիկնիգ ուսն, խոյր խան մը, վարժարան մը, Եէնի Գուլէի հեռեալ ասոիկանեաներու կայանը, ուր գինեանուն, երեք սիմարան եւ երեսունի չափ խանութ ու բնան։ Այլած ատենարուն մեծ մասին մէջ մէկ քանի ընտանիքներ մնասին կը բնակէին. չատերը չկրցան ազատել իրենց կարասիները։ Զոհանկիր գինուորները հրկիզուեցան մէկ քանի ատն վար ատենել, եւ այդ կերպով միայն կարելի եղաւ հրդեհին ընթացքը կանգնել։

—Հրկիզեալները պատապարելով, ատենց բոլոր տեղերը հագցուեցան։

—Հրդեհին սկզբնապատճառին համար ասոիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է։ Վասիլ, որուն ատենէն սկսաւ կրակը, իր կինը օգտագործութեան դրկած էր Վասիլ, եւ ինքն ալ չատ անգամ բոլորակ կը գտնուէր ատենէն։ Հրդեհը սկսած պահուն ալ ան կար եւ ատենն ալ ապահովագրուած էր։ Ճշմարտութիւնը անուշա ասոիկանութեան կողմէ կատարուած քննութեամբ երեւան պիտի ելլէ։ Այլած ատենարեն մեծ մասին մէջ մէկ քանի ընտանիքներ մնասին կը բնակէին. չատերը չկրցան ազատել իրենց կարասիները։ Զոհանկիր զինուորները հրկիզուեցան մէկ քանի ատն վար ատենել, եւ այդ կերպով միայն կարելի եղաւ հրդեհին ընթացքը կանգնել։

—Հրկիզեալները պատապարելով, ատենց բոլոր տեղերը հագցուեցան։

—Հրդեհին սկզբնապատճառին համար ասոիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է։ Վասիլ, որուն ատենէն սկսաւ կրակը, իր կինը օգտագործութեան դրկած էր Վասիլ, եւ ինքն ալ չատ անգամ բոլորակ կը գտնուէր ատենէն։ Հրդեհը սկսած պահուն ալ ան կար եւ ատենն ալ ապահովագրուած էր։ Ճշմարտութիւնը անուշա ասոիկանութեան կողմէ կատարուած քննութեամբ երեւան պիտի ելլէ։ Այլած ատենարեն մեծ մասին մէջ մէկ քանի ընտանիքներ մնասին։

—Կայ. Իրատէ մը համաձայն, կայ. Քինոպանիներ հրդեհի պահուն նոյն տեղը երթալով, հարկ եղած միջոցներ ձեռք առնել ուզին՝ կրակը չուսաւ մարելու եւ հրկիզեալները պատրաստելու եւ անոնց պէտքերը հոգալու մասին։

ԱՆԱՏՈԼԻՈՅ երկաթուղիին 35-դ շաբաթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլօմ. թրի համար ասպէս եղած է.—Հայտար Փալանչիկիրիի գէմ (578 քիլօմէթր) 9,930 ֆր., անցեալ տարիին 1,983 պակաս եւ միւս շաբաթներին 1,712 ատելի։ Էսքիշեհիր-Գիւթիայի գիծ (445 քիլօմէթր) 6,390, անցեալ տարիին 1,934 ատելի եւ միւս շաբաթներին ալ 3,249։

ԴՐԱՄԱՆՆԵՐ. — Ոսոիկանութիւնը Զանարիա անուն դրամանենգ մը ձերբակալեց որ կեղծ մէճիտիներ ու քառորդներ կը պատրաստէր։ Ղալաթիայ Ֆերմանէճիլիր թաղը տան ուրեմանը խուզարկուելով, նորաի մը մէջէն գտնուեցան նոր չինուած չորս հատ կեղծ մէճիտիներ եւ տասը կեղծ քառորդներ։ Զանարիա, նախ ուրացաւ, բայց լսաւ խուսափանցաւ դրամանենգութիւնն ընելը։ Սրճարանին զանազան կողմերէն ալ դրամանենգութեան գործիքներ, կաղապարներ եւալն գտնուեցան։ Զանարիա ըստ ասոնց ասաւ թէ մէկուկէս տարի է ի վեր չարաթական չորս կեղծ մէճիտիներ ու տասը կեղծ քառորդ կը չինէր եւ թէ այդ գործը իրեն սովորեցուցած եր Բերիքլի անուն մարդ մը որ հիմա մեռնած է Կ. Պոլսէն։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ.— Անեկդոտ կը գրէ.— «Ամսոյ 18|31ին, հինգշաբթի դիշեր, Լսամէմիլի մօտ, Կէօլճիք-Եայլասը կոչուած տեղը բնակող Դուլթեան Խալասար, իր կինը՝ Վարդուհի եւ չորս տարեկան տղան՝ Սանուկ, անծանօթ անձերու կողմէ կը վերցուին եւ հեռեւեալ օրը՝ ուրբաթ՝ իրենց բնակած տեղէն կէս ժամ հեռաւորութեամբ տեղ մը սպանեալ կը գտնուին։ Լսամէմիլի գաւառապետ Վահիմ պէյի ձեռք առած տղան միջոցներուն չնորհիւ սոյն վայրէն ապաստանութեան ձեռքէ կ'անցնին։ Աւազակապետ Մուլլա Հասան՝ ընդդիմութեան պատուն կը լսանցնուի, իսկ երեք ընկերները անձնասպան կ'ելլան եւ կը բռնարկուին։ Ա. գաղտնաբարոյ սարգարներուն ձերբակալութիւնը մեծ խնդութիւն պատճառած է տեղւոյն չրջակայքը բոլոր բնակչութեան։ Լսամէմիլի Հայ եկեղեցւոյն քահանային եւ Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ դրասեր կերպով լայնուած խնդրանքի մը համաձայն, Իշմիրի Ս. Առաքելոց Հայրը մասնաւոր թաղրիով մը Լսամէմիլի Հայ հասարակութեան չնորհակալութիւնը եւ երախտագէտ զգացումները մատոյց առ Բարձր. կուսակալ Բեամիլ փաշա, որպէս ալեւորի եւ արդարադատ հոգածութեան չնորհիւ լրջալ չարագործներն արդարութեան ձեռքը անցան եւ անոնց եր բեռնէն ընդհանուր բնակչաց զգացած վախը վերջ դրաւ։»

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՑՈՒՄ

Ս. ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ԻՄԱՍԳԻԼԴԻ

Ս. Պատրիարքը, երէկ ժամը 3½ին, Բէյլերի ուղղակի Խաչիւղ գնաց Ս. Ներսէսեան վարժարանին բացման նախագահելու եւ նոր եկեղեցի մանելով՝ պատ մը ալօթելէ ետքը Ս. Սանտ անոսի խորանին առջեւ, ուղղակի առաջնորդուեցաւ Ս. Նշխարեան վարժարանը, որուն դասերը դասիներով զարդարուած էր եւ ճակատը կը ծանանէր Օսմ. դրօշը։ Երկոտասան աշակերտ տարեք երեսուն կարգի վրայ կեցած կը սպասէին, որոնց երգեցիկ նաեւ Համիտիէ քայլերգը։ Ցետոյ, Ս. Պատրիարք Հօր անուան ձօնեալ երգը։ Ն. Սրբազնութիւնը վարժարանին վերի տարեն ելաւ որ պատշաճագոյն զարդարուած էր, ոչ ու ձեռ կողմերը զետեղուած ըլլալով Ս. Պատրիարքին լուսանկարը եւ հանդիսաւոր բարերար Բարազամեան Թորոս էֆ.ի մեծադիր կենդանագիրը։

Ս. Պատրիարքը հոն հանդիսաւոր ատաղաղ մը եւ ապա տարի ելլելով բանախօսութեամբ մը լուսաւ Վեհ. Սուլթանին շնորհիւ այս վարժարանին վերաշինուելու համար տարուած հրամանը։ Օրհնեց հիմնադիրը — բարերար Բարազամեան Թորոս էֆ.ի յիշատակը, շնորհակալութիւն յայտնելով նաեւ իր հարազատին Տիգրան էֆ. Բարազամեանի, որ հանդուրժելի թէ գործակից թէ ոչակից, եւ թէ՝ մինչեւ ցարդ ս եւ է բարեպատակ հաստատութիւն որ հիմնած են, լեկ անոր նիւթական չենքը կատարած են, եւ թէ անոնց մատակարարութեան ոգրիւնեան եղած են ժողովրդեան կամաւոր նուէրներն, լարեց թէ «Խաչիւղ հիմայ ունի հոյակապ վարժարան մը ունեցած է եւ պէտք է գիտնալ թէ ոչրան հաստատութիւնը մեծ ըլլայ, անոր պէտքերն ու կարօտութիւններն ալ մեծ կ'ելլան, եւ պէտք է որ թաղեցիք ամբողջ, մանաւանդ ծնողք փոքր տանին օգնել վարժարանին, գէթ ամսական մէյմէկ փարիկ թաղեցիներով՝ իրենց զաւակաց կրթութեան համար։»

Ն. Սրբազնութիւնը վերջացուց իր խօսքը, բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար։ Նոյնպէս օրհնեց հանդուցեալ բարերարին ոչխատակը եւ մարդասէրներ ջրաս տեսր հարազատներուն եւ պարագայնեցը համար։ Ապա Ս. Պատրիարքը կատարեց Խաչահանդէսի արարողութիւնը, որաս մեկնեցին բոլոր ոչակիչաք եւ ոչակիրատուիք մրաբերան կարդացին լարակիր չարաքանները։ Ցետոյ ոչակիչաք կրկին երգեցին Համիտիէ քայլերգը, որ ունկնդրուեցաւ լուսնկոյս եւ ծափահարուեցաւ, որմէ ետքը լանուն Թաղ. Խորհրդոյ եւ վարժարանի պաշտօնէութեան, ուսուցիչ Հմայեակ էֆ. Գ. Շիշմանեան, թաղեցիներէն ուղերձ մը կարդաց, մանաւանդ ընելով Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենաց եւ արեւշատութեանը համար, ու չորհակալութիւն յայտնեց թէ Ս. Պատրիարքին եւ թէ վարժարանին հիմնադիր բարերարներուն։ Ապա տանուտէրներէն մին չնորհակալութեան ուղերձ մը կարդաց ի դիմաց իր ընկերներուն, որմէ վերջ մանաւ կապարեալի ատենը մինարեան գոլորերի երգ մը երգեցին՝ ձօնեալ Ն. Սրբազնութիւնը։ Ապա խօսքը ուղղեց Թաղեցւոց, որոնք եկած էին հոն, եւ լիչելով թէ բարերարները՝ ակնեալ Յարութիւն Գալոյ Ա էֆրայեմ՝ մինչեւ կարգ ս եւ է բարեպատակ հաստատութիւն որ հիմնած են, լեկ անոր նիւթական չենքը կատարած են, եւ թէ անոնց մատակարարութեան ոգրիւնեան եղած են ժողովրդեան կամաւոր նուէրներն, լարեց թէ «Խաչիւղ հիմայ ունի հոյակապ վարժարան մը ունեցած է եւ պէտք է գիտնալ թէ ոչրան հաստատութիւնը մեծ ելլայ, անոր պէտքերն ու կարօտութիւններն ալ մեծ կ'ելլան, եւ պէտք է որ թաղեցիք ամբողջ, մանաւանդ ծնողք փոքր տանին օգնել վարժարանին, գէթ ամսական մէյմէկ փարիկ թաղեցիներով՝ իրենց զաւակաց կրթութեան համար։»

Ն. Սրբազնութիւնը վերջացուց իր խօսքը, բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար։ Նոյնպէս օրհնեց հանդուցեալ բարերարին ոչխատակը եւ մարդասէրներ ջրաս տեսր հարազատներուն եւ պարագայնեցը համար։ Ապա Ս. Պատրիարքը կատարեց Խաչահանդէսի արարողութիւնը, որաս մեկնեցին բոլոր ոչակիչաք եւ ոչակիրատուիք մրաբերան կարդացին լարակիր չարաքանները։ Ցետոյ ոչակիչաք կրկին երգեցին Համիտիէ քայլերգը, որ ունկնդրուեցաւ լուսնկոյս եւ ծափահարուեցաւ, որմէ ետքը լանուն Թաղ. Խորհրդոյ եւ վարժարանի պաշտօնէութեան, ուսուցիչ Հմայեակ էֆ. Գ. Շիշմանեան, թաղեցիներէն ուղերձ մը կարդաց, մանաւանդ ընելով Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենաց եւ արեւշատութեանը համար, ու չորհակալութիւն յայտնեց թէ Ս. Պատրիարքին եւ թէ վարժարանին հիմնադիր բարերարներուն։ Ապա տանուտէրներէն մին չնորհակալութեան ուղերձ մը կարդաց ի դիմաց իր ընկերներուն, որմէ վերջ մանաւ կապարեալի ատենը մինարեան գոլորերի երգ մը երգեցին՝ ձօնեալ Ն. Սրբազնութիւնը։ Ապա խօսքը ուղղեց Թաղեցւոց, որոնք եկած էին հոն, եւ լիչելով թէ բարերարները՝ ակնեալ Յարութիւն Գալոյ Ա էֆրայեմ՝ մինչեւ ցարդ

ԱՋԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Ծանօթ նման դեղեցուցիչ ջուրերուն գործերը, որոց մեծագոյն մասը կնոջ են, և գնեցէք դնել։

VILLAGABRAS

ալիքաբխուչական մաքրողական, որ բնական ազբիւրներէն Բասքօսական գրուքեամբ դատուած յատակ ջուր մըն է և առ դիւրու կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԳԱԳՐԱՆ ուրիշ բնական ջուրերու նման ոչ խիթ է ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ, Առաւոտ անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԳԱԳՐԱՆ՝ ասոր վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն էլ առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Գնդուածքներ, գլխուցաւ և սամանքի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առաւ թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլագաբրան խմեն, կ'ազատին գնդուածքներէն և անոր հետևանք հիւանդութիւններէն։ 35—50

Կը ծախուի ամէն դեղատուներու և դեղավաճառաւաններու մէջ։ 3

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթևեկ. 1905 սեպտ. 1 (Ն.Տ.) հինգշ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՁԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ — Կառխմ. 622 — Ապր. և Ճմբ.

Կայարան		Առաւ.
Գոնիա	մկն.	12 30
Գալին խան		1 1
Զումբա		1 45
Արբզ Էօրէն		2 13
Մանաւուն		2 42
	ժմ.	3 13
Գարման	մկն.	3 28
Սիւրօվա		3 54
Այրանճը-Տէրպէնա		4 44
Ալտա		5 20
	ժմ.	5 45
Էրէյլի	մկն.	6 5
Գուլիսուլու	ժմ.	իրիկ. 6 20

ԴԱՐՁ — Կառխմ. 621 — Ապր. և Ճմբ.

Կայարան		Իրիկ.
Գուլիսուլու	մկն.	6 35
	ժմ.	6 53
Էրէյլի	մկն.	8 50
Ալտա		9 17
Այրանճը-Տէրպէնա		10 1
Սիւրօվա		10 43
	ժմ.	11 7
Գարման	մկն.	11 22
Մանաւուն		11 55
Արբզ Էօրէն		12 24
Զումբա		1 —
Գալին խան		1 36
Գոնիա	ժմ.	իրիկ. 2 5

1—50

Արտատպեր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖՅԱՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ Վեհ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 ու 1310 Սեպտ. 20 թուականի Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Գալաթիա, Նաղլէ խան կամ հետևեալ հասցէներուն.—

Մառնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Նէնէ Ճամիի հրապարակ.
Գալաթա Մ. Մ. Ի. Սատաք ու Ռոմիդի, Շեյխ իւլ Իսլամ խան, Պանէ գրաբ թիւ 10
Գ. Մ. Այմէլօղլու, Լիմի-Լանիւ, Պանչէ Գարու, Իղմիր փողոց.
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անէլիսէս, կայարանի հրապարակ.
Գարագիւղ, Բեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գարագիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մօտա ճամբէսի.
Գէօյիւգաբէրէ, Մ. Ա. Տէմիրլի.
Գալաթա, Մ. Ա. Բիրմանց, Թիւ. 12. Թիւնել խան.
Գալաթա, Մ. Էդիէն Գրեմէզի, Թեվֆիգիէ խան.
Բերա, Մառնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռասէ, Գէօյիւգաբէրէ ճամբէսի, Թիւ. 137.
Մեծ Կղզի, Բէսալ էֆ. Բ. Սօսմարիա, Բէնիք.
Նաղլէ խան, Հէլաբէն փողոց, Թիւ. 14.
Գալաթա, Ֆոօքբէրոթիվի վճռատան դիմաց։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 24—50

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱՆԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՍՈՒԹԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.Ը

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ

1903 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Ֆր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔԻ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը։ Բանից կը պատկանի բոլոր չափերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած չահաբաժիններու գումարը Ֆր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլորը մնչեւ հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութիւնի մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անհաշիւնդ եւ չահաւոր պայմանագրութիւն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըստ զրաման, ճամբորդութեան, մասնաւոր սեռակներուն եւ պատճառի, անձնասպանութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի ատեն։ Տիեզերական բոլիսը կերաշխաւորէ փոխատրութիւններ երեք տարի ապահովագրին վճարելի լեալ առանց լիառգալ ապահովագրին հաշուի առնելու, այս փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ։ 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց ակռոյ, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին նշանակեալ առանձնաչնորհում, լեռամնոց ապահովագինները 5 տա. 100 տակոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարիվնոր ընելէ լեռալ իրաւանց կորուստ կայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումն, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ 4 տա. 100 տակոսաբեր պարտատոմս ալ ունի, որ ալեւարդի մէջ ցարդ դասուած պարտատոմսերէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի տեղեկութիւնք ստանալու համար դիմել

Գալաթա Հաւրիթալ խան
Վայսրոյա փողոց, Վիթալիս խան
13—50 Գալաթա 22

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒՍԻԹՕՂԼԻ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհանուր-Գլխաւոր գործակալ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

C^IE RUSSE
Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթևեկութիւններ

Օգոստոս

Գշ. 30,12 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւսն, Տարտանել, Միտիլլի, Իզմիր, Գիւռ, Թարագլուս-Նեմ, Գէրլուն, Նափա, Բոր-Սոյիա, Ադրբանդրիա ժամը 4ին իրիկունն։

Եշ. 1/14 Օտէսա ժամը 10ին առաւսն։

Երե. 3/16 Մէրսէյիս, Իզմիր, Գիւրէ, Ադրբանդրիա ժամը 10ին առաւսն։

13 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 32—50

ՓԻՌՆԱՐՏ CUA D
ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ամէն ամիսը երկու անգամ կը բաւնի Լիվրպուլի եւ Արեւելեան միջև.

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Իվէրնիա	18900	Միլանիա	859
Բարսէլոնա	18900	Փանտայնիա	4241
Լուսիտանիա	12950	Վէրլա	3328
Լամանանիա	12950	Բաղդա	2943
Մուլտանիա	8445	Թիրոս	2936
Սիամիրա	8128	Սիրիա	2935
Լիզբոնա	8120	Սամարիա	2534
Մէրզիա	7392	Աէրրա	218
Ասմանի	7369	Տէրեսլի	1000

Գիմել առ. 15—50 ՀՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ Joly et Seagor

Մէլմանէթլի խան, թիւ. 6, 7, 8, Գալաթա. Գարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՐ

Ընդարձակ Հելլէն Կ. Պոլսոյ եւ Օսմանլի

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Կոզ	1014	Մալտա	724	Ռազարիա	136
Ալէքթ	3807	Գանկա	3906	Ղրնտոն	1495	Մարէնկո	2273	Սարգիա	1113
Անտէլս	1541	Գարսա	895	Զէրս	775	Մարդէլիս	3709	Տիրիա	1735
Արիսարս	2277	Գիսա	4311	Հիտալկա	1581	Միքասս	3557	Սիլվիա	1192
Գասանս	1822	Տանիա	987	Հինաու	3720	Միլս	1057	Սրէրա	1203
Գորտինս	1364	Տուրս	2383	Հորատիս	3600	Մանգէպէլլս	1735	Քասսա	1823
Գրաւս	1076	Տրաքս	1713	Հումէրգ	595	Մարիլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրիանս	841	Տիէնսս	504	Իակս	2354	Նէրս	1033	Թարս	3327
Գրեանս	4481	Էպրս	3464	Իտաս	5540	Օնիս	4110	Թոլէտս	1470
Վէյրս	1371	Էլսորտաս	1630	Զիլնս	1080	Օնեանքս	4036	Թարքիա	487
Գալիլեաս	1837	Էրէզզ	1341	Քլէս	1053	Ոլանտա	1535	Ուրպինս	2429
Գասէս	1244	Ֆիսս	954	Քարիէնս	2307	Քալէրմս	1637	Վասսա	1914
Գազս	1694	Տինտանս	1828	Քանս	1760	Բոլս	510	Վոլս	1389
Զիրակս	2759	Ֆլանինկս	849	Լէս	1083	Բիլոնս	2929	Վրլինսլն.	2398
Սիսէրս	1831	Տրանսիլվանս	4582	Լէրանդս	2272	Բրինսլա	1683	Եէսս	1380
Քիս	3697	Հալիլս	3060	Լիվորնս	1643	Բոլա	1613	Զէրս	1300
Գոլորտաս	4235	Նիկանս	1243	Լորէնցս	3191	ամէն	1789		

Ընդհանուր վճռատաքով Հելլէն հոս հասած է։

Թիֆս չոգենաւը, նաւապետ Թարն։

Ընդհանուր վճռատաքով Հելլէն հոս կը սպասուի։

Տիրս չոգենաւը, նաւապետ Բիլքէրինկ, սեպտեմբեր 17ին։

Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴԻՋՕՏ

Թիւ. 22—24, Գիւլիւգ Մեւլեւի խան, Գալաթա 10 38—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ Ն. ԲԱԳԷ.ԻՆ ԸՆԿ.

ԵՐԵՍՓՈԽԱՑ ՇՈԳԵՆԱՒԱՐԵՐ

Սկսած. 15ին Գիրգինի, Անտա. եղերքին։
» 18ին Ռումանի, Անվէրսէն։
» 19ին Իսկէրգինի, Մարմարիլէն։
25ին Անգաղոլի, Սեւ. Խալէն։

ՇԱՒՆԱՒՈՐԵՐ

Սկսած. 15ին Գիրգինի, ուղ. Մարմարիս։
» 20ին Իսկէրգինի, Սամսուն, Տրապիզոն, Գանգամ եւ Նալբորուք։
» 26ին Անգաղոլի, ուղ. Մարմարիս։

Ա. կարգ. Բարքէզի համար 200 ֆր.
» » Մարմարիս » 160 »
Բ. » Բարքէզի » 150 »
» » Մարմարիս » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թաքսիմի քարափին վրայ։

15 39—50 Բ. ՌԷՊՈՒԼ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Սեպտեմբեր 14 (Ն. Տ.) հինգշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ—ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն. Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 223 խառն. Իրիկ.
Ժ. Վ.			Ժ. Վ.
12 —	մկն.	Էսկի-Շէհիր ժմ.	3 —
12 42	»	Գէօգէ Գրաբ »	2 20
1 39	»	Սարգենք Գունար »	1 33
2 33	»	Ալասունա »	12 42
3 15	»	Զէքիւրէր »	11 58
4 10	»	Տէօյէր »	11 5
4 39	»	Իշանիկ »	10 20
5 3	»	Համամ »	9 53
5 14	»	Գաղլիկէօլ Համամ »	9 44
6 1	»	Աֆիոն Գարա Հիսար »	9 13
6 41	»	Գէօյիւգ Զօղանլար »	8 20
7 36	»	Ջայ »	7 33
8 21	»	Իսկիշէհիր »	6 40
8 45	»	Եսքիշան »	6 15
9 16	»	Աղ Շէհիր »	5 53
9 48	»	Ապարի գէօյ »	5 13
10 30	»	Զավուշճը գէօյ »	4 35
11 8	»	Իզլէր »	4 3
11 55	»	Տուսգա-Խանը »	3 9
12 50	»	Սէրայ-Ինի »	2 27
1 22	»	Մէյսան »	1 47
2 22	»	Բունար-Գէշլի »	12 42
3 —	ժմ.	Գոնիա մկն.	12 —
իրիկ.			

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԼՈՒՍԻՆԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն. Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 121 խառն. Իրիկ.
Ժ. Վ.			Ժ. Վ.
1 —	մկն.	Էսկի Շէհիր ժմ.	11 —
1 44	»	Աղ Գունար »	10 18
2 24	»	Այբիւ Գէօյ »	9 46
3 4	»	Գէյլիք Ագաճ »	8 53
4 9	»	Սարիքէօյ »	8 1
4 58	»	Գիլէր »	7 4
5 18	»	Սարիլեր »	6 27
6 9	»	Գէյլիք Գէօփրիւ »	6 —
7 3	»	Բոլսիլի »	5 16
8 21	»	Մալի Գէօյ »	3 49
9 15	»	Սէնճան Գէօյ »	2 47
10 —	ժմ.	Ենիգիւրիւ մկն.	2 —
իրիկ.			մանր.

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ԳԻՒՂԱՀԵՆ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն. Առաւ.	Թ. 324 խառն. Իրիկ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն. Առաւ.	Թ. 323 խառն. Իրիկ.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.			Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
2 35	12 45	մկն.	Ալասունա ժմ.	1 40	11 45
2 55	1 5	ժմ.	Գէօգճէհիսար մկն.	2 —	12 5

ՀԱՄԻՏԷՆ—ԱՏՍ-ԲԱՇԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 421 խառն. Առաւ.	Թ. 423 խառն. Իրիկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 422 խառն. Իրիկն.	Թ. 424 խառն. Առաւ.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.			Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
4 15	6 22	մկն.	Աստա-Բաշար ժմ.	5 34	7 15
5 3	6 40	ժմ.	Համիտէ մկն.	5 52	7 33

1—50

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Սեպտեմբեր 14 (Ն.Տ.) հինգշաբթի օրէն սկսեալ

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ—ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 2 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 4 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 44 Խառն Առաւ.	Թ. 6 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 8 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 10 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 12 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 14 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 46 Խառն Իրիկ.	Թ. 16 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 18 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 20 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 22 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 24 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 26 Ճամբ. Իրիկ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	11 30	12 35	2 35	2 25	2 58	4 23	5 29	6 43	7 45	8 51	9 58	10 35	11 15	11 55	12 35
	ժմ.	11 50	12 55	12 55	2 45	3 18	4 43	5 49	7 3	8 5	9 11	10 18	01 55	11 35	12 15	12 55
Հայասար Փաշա	մկն.	11 54	1 —	1 25	2 52	3 25	4 50	5 54	7 8	8 15	9 16	10 23	11 —	11 40	12 20	1 —
Քրպլի Թօբրաք	»	12 2	1 08	— —	3 -	3 33	4 58	6 2	7 16	8 25	9 24	10 31	11 8	—	12 28	1 8
Ֆէնէր Նօլու	»	12 5	1 12	1 37	3 3	3 36	5 1	6 5	7 19	8 30	9 28	10 34	11 11	— —	12 31	1 11
Կէօզ Թէփէ	»	2 9	1 16	— —	3 7	3 40	5 5	6 9	7 23	8 36	9 32	10 38	11 15	—	12 35	1 15
Էրէնքէօյ	»	12 14	1 20	1 48	3 11	3 45	5 9	6 13	7 27	8 42	9 36	10 43	11 20	11 51	12 40	1 19
Պօսքանճը	»	12 20	1 26	1 59	3 17	3 51	5 15	6 19	7 33	8 51	9 42	10 51	11 26	11 57	2 46	1 25
Մալթէպէ	»	12 28	1 35	2 13	3 26	3 58	5 24	6 26	7 42	9 4	9 50	11 1	11 33	12 5	12 54	1 33
Քարթալ	»	12 39	1 45	2 27	3 36		5 34		7 52	9 19	10 —	11 11	ժմ.	12 15	1 04	1 43
	ժմ.	12 46	1 52	2 37	3 43	ժմ.	5 41	ժմ.	7 59	9 29	10 07	11 18		12 2	1 11	1 50
Բէնտիք	մկն.			2 45						9 40						
Թուզլա	»			3						10 1						
Կէյպզէ	»			3 23						10 24						
Տիլ Իսքէլէսի	»			3 50						10 48						
Թաշճանէիլ	»			4 —						10 58						
Հէրէքէ	»			4 16						11 17						
Սարբմնա	»			4 37						11 39						
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»			4 49						11 51						
Տէրինճէ	»			4 59						12 2						
	ժմ.			5 13						12 18						
Իզմիա	մկն.			5 38												
Պէյիւք Տէրպէնտ	»			6 11												
Սապանճա	»			6 35												
Համիտիէ	»			6 59												
Կէյվէ	»			7 42												
Աք Հիսար	»			8 4												
Մէրճէֆ	»			8 33												
Լէֆքէ	»			8 57												
Վէզիր Խան	»			9 32												
Գիլէճիք	ժմ.			10 12												
	մկն.			10 24												
Քարաքէօյ	»			11 32												
Գէօզթիւք	»			12 13												
Ին Էօնիւ	»			12 59												
Զուքուր Հիսար	»			1 29												
Էսկի Շէհիր	ժմ.			2 07												
				իրիկ.												

Այս կառախումբը սկսած. 14էն մինչեւ 30 Կիրքեւեակ

2—50

ԴԱՐՁ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 3 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 5 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 7 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 9 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 41 Խառն Առաւ.	Թ. 11 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 13 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 15 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 17 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 19 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 43 Խառն Առաւ.	Թ. 21 Ճամբ Իրիկ	Թ. 23 Ճամբ Իրիկ	Թ. 25 Ճամբ. Իրիկ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շէհիր	մկն.												10 40			
Զուքուր Հիսար	»												11 16			
Ին Էօնիւ	»												11 48			
Պօղեիւք	»												12 24			
Քարաքէօյ	»												1 —			
	ժմ.												1 50			
Գիլէճիք	մկն.												2 2			
Վէզիր Խան	»												2 38			
Լէֆքէ	»												3 13			
Մէրճէֆ	»												3 45			
Աք Հիսար	»												4 11			
Կէյվէ	»												4 34			
Համիտիէ	»												5 29			
Սապանճա	»												5 45			
Գէօյիւք Տէրպէնտ	»												6 10			
													6 41			
Իզմիա	ժմ.												7 6			
	մկն.						12 —						7 21			
Տէրինճէ	»						12 18						7 30			
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»						12 29						7 42			
Սարբմնա	»						12 41						8 6			
Հէրէքէ	»						1 8						8 16			
Թաշճանէիլ	»						1 19						8 26			
Տիլ Իսքէլէսի	»						1 33						8 55			
Կէյվէ	»						2 3						9 17			
Թուզլա	»						2 24						9 39			
	ժմ.						2 44						9 50			
Բէնտիք	մկն.	11 42	12 30	1 15	1 56	2 40	2 58		5 03		7 21	8 45		10 44		12 6
Գարթալ	»	11 50	12 38	1 23	2 4	2 48	3 9		5 11		7 29	8 53	10 2	10 52		12 15
Մալթէպէ	»	1 —	12 48	1 34	2 15	2 58	3 25	4 13	5 22	6 36	7 40	9 4	10 18	11 3	11 47	12 25
Պօսքանճը	»	12 08	12 56	1 42	2 23	3 6	3 37	4 21	5 30	6 44	7 48	9 12	10 31	11 11	11 56	12 33
Էրէնքէօյ	»	12 15	1 2	1 49	2 29	3 12	3 48	4 27	5 36	6 50	7 54	9 18	10 4	11 18	12 2	12 40
Կէօզթէպէ	»	12 19	1 6	1 53	2 33	— -	3 52	4 31	5 40	6 54	7 58	9 22	— —	11 22	12 6	12 44
Ֆէնէր Նօլու	»	12 23	1 10	1 57	2 37	— -	3 58	4 35	5 44	6 58	8 2	9 27	10 50	11 26	12 10	12 48
Քրպլի Թօփրաք	»	12 26	1 13	2 —	2 40	— —	4 3	4 38	5 47	7 1	8 5	9 30	— —	11 29	12 13	12 51
	ժմ.	12 33	1 20	2 7	2 47	3 22	4 12	4 45	5 54	7 8	8 12	9 37	10 59	11 36	12 20	12 58
Հայասար Փաշա	մկն.	12 38	1 25	2 12	2 53	3 27	4 24	4 52	6 —	7 13	8 17	9 42	11 20	11 43	12 25	1 3
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմ.	12 58	1 45	2 32	3 13	3 47	4 44	5 12	6 20	7 33	8 37	10 2	11 40	12 3	12 45	1 23
													իրիկ.			

Այս կառախումբը սկսած. 14էն մինչեւ 30 Կիրքեւեակ